

Juristers Uddannelse i Fængselsvæsen.

(Om dette Spørgsmaal, der som bekendt i adskillige Aar har været paa Bane, har Direktøren for de Hamborgske Fængsler, Dr. jur. Gennat, fornylig skrevet en Artikel i »Blätter für Gefängnisskunde« *), som her skal gengives i Uddrag.)

Straffuldbyrdelsen er, hedder det, for de fleste Jurister et terra incognita. Paa Universitetet høre de vel et og andet derom, en enkelt Professor viser dem maaske engang et Fængsel, og i Lærebøgerne finde de kortere eller længere Antydninger, men ogsaa kun Antydninger. Nogen alvorlig Interesse vækkes ikke paa denne Maade, og efter endt Studietid glemmes hurtig den Smule, der er lært, og de færreste føle sig opfordrede til at lære noget mere.

Saaledes forberedte eller rettere ganske uforberedte indtræde Juristerne derefter som Dommere eller Sagførere i den strafferetlige Virksomhed. De idømme eller foreslaa glat væk Straffe uden i Grunden at vide noget om, hvad det vil sige at unddrage et Menneske Friheden i saa og saa lang Tid eller om, hvorledes Dommen i det hele taget fuldbyrdes. Klagen herover er almindelig**) og saa meget mere vægtig, som Straffeloven kun i store Træk giver Regler om de enkelte Frihedsstraffe.

Fængselsvæsnet har jo fra Begyndelsen ikke udviklet sig ud fra almindelige Grundtanker eller bestemte Synspunkter men snarere paa Lykke og Fromme. Først efter-

*) Bd. 38, Side 505 ff.

**) Reuss: Grenzboten 1887 S. 249 ff., Seuffert: Bewegung im Strafrechte S, 70.

haanden er man under megen Famlen og Usikkerhed gennem den rent empiriske Fængselskundskab naaet til en videnskabelig Opfattelse og Vurdering og til at kunne fastslaa og videre udvikle mere almindelige Love, saa at Strafuldbyrdelsen efterhaanden er bleven en Videnskab som enhver anden, tilmed en Videnskab af fremragende social Betydning og i særlig Grad en Videnskab om Mennesket.

For Fængselsmanden maa intet menneskeligt være fremmed. Universiteterne oprette stadig ny Lærestole for ny Videnskaber eller Grene af ældre. Maatte den Tid ikke være fjern, da ogsaa Fængselsvidenskaben dér maatte finde Optagelse som Led i den almindelige juridiske Uddannelse og dér finde et Hjemsted, befrugtende det praktiske Liv og befrugtet af dette.

Den ovenomtalte Mangel træder naturligvis særlig skarpt frem, naar Jurister overtage Ledelse af Fængsler som Hovedvirksomhed eller som en mindre Del af deres Embede. Er der Tale om et større Fængsel, kræver dets daglige Bestyrelse en øvet Mands hele Kraft, og der er simpelthen ikke Tid til først at begynde at lære, og er der Tale om et mindre Fængsel, vil de smaa Forhold let føre til, at Manden aldrig lærer noget rigtigt, men at alt gaar, som det bedst kan, uden Grundsætninger og Plan.

For at afhjælpe disse Mangler har man i en Del Aar i forskellige tyske Stater ladet afholde Kursus i Fængselsvæsen*) for Jurister, saaledes i Preussen, Kongeriget Sachsen, Würtemberg, Baden og Elsass-Lothringen, og efter Direktør Gennats Initiativ har der nu ogsaa i Hamburg været afholdt to saadanne Kursus.

De holdes 2 Gange aarligt om Eftermiddagen i Tiden mellem Foraar og Efteraar og omfatte ialt 30—40 Timer. Deltagelsen er frivillig men bunden til et helt Kursus, Deltagernes Antal er fastsat fra 10—16, og i de 2 afholdte

*) Blätter f. Gefkunde Bd. 27, S. 45, Bd. 30 S. 13 & 457. Jahrbücher für Kriminalpolitik Bd. 2 S. 88. Fuchs: Schutzvereinstätigkeit S. 234—35.

Kursus har deltaget ialt 30 Jurister eller en Fjerdedel af dem, hvem der overhovedet var givet Adgang dertil; af Deltagerne var de 17 Dommere, 5 offentlige Sagførere og 8 unge Jurister paa Uddannelsesstadiet til den praktiske Dommergerning.

Efter et Indledningsforedrag af Direktør Gennat om Kursusets Formaal og Plan blev de under ham sorterende 6 Fængsler, dels for Varetægt og dels for Straf, i alle deres Afdelinger nøjagtig foreviste Deltagerne og al fornøden Forklaring om de lokale Indretninger givne. Deltagerne overværede Undervisningstimer i forskellige Skoleklasser, deriblandt ogsaa i Sang, Gymnastikøvelserne for de unge, samt Gudstjeneste og Bibellæsning. De var derhos tilstede ved Afgørelsen af en Del Disciplinærsager samt ledsagede i Hold paa 2—3 en af de overordnede Embedsmænd paa hans Cellebesøg og fik Adgang til at prøve Bospisningen etc. De i hver enkelt Tjenestegren førte Protokoller og Registre forelagdes Deltagerne med Forklaring, særlig da ogsaa Fangernes Personalakter, og af alle de vigtigste Reglementer for Fangebehandlingen i Almindelighed og for Recidivister, for Arbejdsvæsen og Bospisning og af de til hele Systemets daglige Igangholdelse nødvendige Blanketter og Tryksager samt af den sidste Aarsberetning og Budget for Fængslerne erholdt hver Deltager et Exemplar til fortsat Brug bl. a. ogsaa ved Foredragene.

Disse, der holdtes dels af Direktør Gennat selv, dels af de forskellige Virksomheders specielle Ledere, omhandlede:

1. Fængselsvæsenets Historie i Almindelighed.
2. Det hamborgske Fængselsvæsenes Historie og de forskellige Fængslers særlige Bestemmelse.
3. Fængselssystemer.
4. Fængslernes Bygning og indre Indretning. Inventarieforvaltning.
5. Fængselspersonalets Organisation og Tjeneste. — Funktionærmøder. — Aarsberetninger.
6. Reglementer og tjenstlige Forskrifter.

7. Registrering af Akter.
8. Kasse- og Regnskabsvæsen.
9. Ordinær Forplejning & ekstraordinær Forplejning.
10. Beklædning og Sengerekvisiter.
11. Arbejdsvæsen. — Dets Betydning og Formaal. — Klagerne over Konkurrencen med den fri Industri. — Ulykkesforsikring.
12. Fængselsdisciplin, Disciplinærstraffe.
13. Fangernes skriftlige og mundtlige Kommunikation med Omverdenen. Cellebesøg.
14. Undervisning og Lektüre.
15. Sjælesorg.
16. Indretninger til Forebyggelse og Bekæmpelse af Sygdomme. Behandling og Anbringelse af sindssyge Fanger.
17. Landøkonomi.
18. Mangler ved Straffelovgivningen, Strafferetsplejen og Straffuldbyrdelsen.
19. Ubestemte og betingede Straffedomme, betinget og ubetinget Benaadning, Løsladelse paa Prøve.
20. Hjælp for løsladte Fanger.
21. Fængselslitteratur, Foreninger og Kongresser.

Endelig paaviste Direktør Gennat til Afslutning, hvor forgrenet en Organisme et Fængsel er, hvor mange Livsomraader det berører, hvorledes det tager Del i Arbejdet paa Løsningen af de sociale Spørgsmaal og Opgaver, hvad man forlanger af det, og hvad det kan yde.

Deltagerne kunde derhos i ubegrænset Omfang gøre Spørgsmaal og begære Oplysninger og gjorde efter en stor Maalestok Brug deraf. De fulgte alle Kursuset med den største Interesse og erklærede derigennem at have vundet megen og nødvendig Kundskab til mange Forhold, som var af Betydning for Virksomheden som Dommere og offentlige Sagførere, ligesom adskillige af Deltagerne gennem Kursuset fik Interesse for og siden har taget aktiv Del i de hamborgske Fængselselskabers Virksomhed. S. G.